

EMMASTE PÕHIKOOLI KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA 7. KLASSILE

1. 7. klassi kunstiõpetuse ainekavas taotletakse, et õpilane:

- tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid
- kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid
- tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel
- analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus
- kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle
- teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut
- mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

2. Tundide arv. Nädalas 1 tund, kokku 35 tundi õppeaastas.

3. Kasutatud õppekirjandus:

Purre, A. (2005). Kunstiõpik 7.-9. klassile 1. osa. Kunstitehnikad. Kompositsioon.

Muuseumipedagoogika. Tartu: Atlex

Laanemäe, K., Levitšenkova; J. Lüsi, A., Purre, A., (2008) Kunstiõpik 7.-9. klassile 2. osa. Muutuv kunst. Vormimängud. Multimeedia + DVD. Tartu: Atlex.

Laanemäe, K., Lüsi, A., Purre, A., Tšekulajeva; J. (2011) Tähelepanu! Valmis olla! KUNST! 16 kunstiprojekti. (Õpilaseraamat). Tallinn: MTÜ Loovalt tulevikku

Laanemäe, K., Lüsi, A., Purre, A., Tšekulajeva; J. (2011) Tähelepanu! Valmis olla! KUNST! 16 kunstiprojekti. (Õpetajaraamat). Tallinn: MTÜ Loovalt tulevikku ([raamatu digiversioon](#))

Rehepapp, M (2012) Disainispikker. Eesti Kunstiakadeemia. Tallinn

KUNST. Kaljujoonistest kaasaegse kunstini. Toimetaja Andrew Graham-Dixon (2010). Tallinn: "Varrak"

Raid, A. (2012) Kaasaegse kunsti õpetamine installatsiooni näitel põhikooli III astmes ja gümnaasiumis. [Magistritöö \(Tallinna Ülikool\)](#)

Lingid (õpikeskkonnad):

[Kunstiõpetaja ainepraktikum, õppematerjalid ja tunnikavad](#)

[MTÜ Loovalt Tulevikku, õppematerjalide kogu](#)

[Kunstiteadlikkuse keskus, e-õppematerjalide kogu ja 24h galerii](#)

[Eesti Kunstimuuseumi digikogu](#)

[Google Art Project](#) (kunstimuuseumide virtuaaltuurid, kunstnikud, kunstiteosed)

[Tallinna Pelgulinna Gümnaasiumi blogi, õpilastööd ja näituste tutvustused](#)

4. TEEMAD

4.1. ISELOOMUGA FAKTUUR. Kunstnikuraamat: **PIND JA FAKTUUR.** (3 tundi)

Joonistatud pindade uurimine ja avastamine. Joonistavate kunstnikega tutvumine. Visuaalse uurimuse

vormistamine kunstnikuraamatuks.

Tegevus: ülesandeks on uurida joonistavate kunstnike (Kr Raud jt) teoste faktuure, luua neist omanäolisi versioone ja vormistada kunstnikuraamatuks.

Õpitulemused: õpilane

- teab joonistavaid kunstnikke ja mõnda nende teostest
- uurib teoste faktuure ja tehnilisi võtteid
- visandab ja loob nende eeskujul ise faktuure
- kasutab erinevaid pliiatseid ja tehnilisi võtteid
- oskab uuritud interpreteerida, luues omanäolisi faktuure
- oskab uuritud interpreteerida, luues omanäolisi faktuure
- kavandab õpetaja abiga raamatu vormi
- loob kunstnikuraamatu.

4.2. PILT LOOB END ISE. TINDI- VÕI SULEJONISTUS (guašš). MINU MAAILM – HIIUMAA”. (3 -4 tundi)

Tegevus: joonistada paberile veega vabal teemal pilt ja täita kujutatu tuši või tindiga nii nagu pilt “joonistaks või maaliks end ise”. Lisada erinevate pindade katmiseks õpitud pinnatäitefaktuure.

Meetod: Individuaalne

Õpitulemused: õpilane

- saab selgeks uue tehnika
- loob ise uue pildi
- kasutab õpitu faktuure kasutama oma töös mõtestatult.

4.3. NÜÜDISAEGNE JOONISTUSKUNST; nähtamatu nähtavaks joonistamine; nähtamatu kujutamine; joonistatu mõtestamine uuel moel; pliiatsijoonise tehnikad, faktuurid, etnograafilised märgid, sümbolid. (nt Muistendi „Kalmuneid” illustreerimine. (4 tundi) või nt abstraktsem „Küüduriiipude värvid”...)

Tegevus: muistendiga tutvumise järel mõtestada ja teha nähtavaks sõnumit edastav tegevus; mõistekaardi koostamine; nähtamatu maailma kujutamisel (emotsioonid, vaimud, nägemused jne) kasutada hariliku pliiatsi võimalusi pindade loomisel, nähtav kujutada maalides värvidega; maapealsete tegelaste riietuseks Emmaste rahvariided.

Meetodid: Mõistekaart, diskussioon, individuaaltöö, rühmatöö.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb nüüdisaegse joonistuskunsti olemust ja selle eri võimalusi
- oskab luua teemast lähtuvat mõistekaarti
- suudab abstraherida
- katsetab erinevaid tehnilisi joonistusvõtteid
- oskab kasutada erinevaid joonistusvahendeid
- tunneb Emmaste rahvarideid
- teab mis on muistend
- arutleb kompositsiooni üle teoste eksponeerimisel.

4.4. FUNKTSIONAALSED VÄRVID; VÄRVIDE OLULISUS KESKKONNAS; (2 tund)

Tegevus: Ülesanne: Värvida valmisolev ülesande leht(õpilased võivad ka ise ülesandelehe joonistada) tuttavate esemetega, muutes esemete tavapärasest värvi. Vaadata kõikide õpilaste lehti koos ja arutleda, mis juhtuks, kui esemete värv ka tegelikkuses ootamatult muutuks(kaitsevärvid, hoiatusvärvid, aastaagade värvid, optilised illusioonid).

Värvida individuaalselt, arutleda gruppides. Gruppide arv vastab esemete arvule. Iga grupp räägib

teistele ühest esemest.

Meetod: individuaalne ja grupitöö.

Õpitulemused: õpilane

- mõistab värvide olulisust keskkonnast arusaamisel
- teab, miks eksisteerivad rahvusvahelised standardvärvid.

4.5. LOON VÕI LAENAN. (uurimine, kuidas on loomamotiivi kasutatud ümbritsevas keskkonnas (kujutav kunst, disain, tööstusdisain, arhitektuur jna). (2-4 tundi)

Objekt (kunstiobjekt), sümbol, stiliseerimine, piktogramm, autor, tööstusomand, patent, kujutav kunst, disain, arhitektuur.

Ülesanne: Valida välja üks loom ja uurida, mil moel on selle looma motiivi kasutatud meid ümbritsevas keskkonnas (kujutav kunst, disain, tööstusdisain, arhitektuur jne). Koostada väljapanek, mis koosneb 7-st erinevast valitud looma kujutavast objektist, millest 2 objekti luua ise, 5 võib laenata. Ise loomisel kasutada oma valikul erinevaid õpitud tehnikaid ja töövõtteid, laenatud töödele leida võimalusel juurde autori nimi. Panna kogu väljapanekule nimi ja tutvustada ning põhjendada valikuid klassikaaslastele ning õpetajale.

Meetodid: Diskussioon ja ajurünnak klassis, individuaalne praktiline töö, ettekanne.

Kodune töö: Materjali kogumine.

Õpitulemused: õpilane

- oskab välja tuua konkreetse valitud motiiviga eriotstarbelisi objekte ümbritsevast keskkonnast
- komponeerib oma väljapaneku ja põhjendab valikuid
- oskab tutvustada valitud objekte, nende otstarvet ja loojaid (ka enda loodud objektid).

4.6. VÄRVID MEIE ELUS. MIS VÄRVI ON LÕHNAD? (1 tund)

Ülesanne: Arvata ära, mis värvi on lõhnad kinnistes purkides/kottides ja värvida need paberile.

Arutada gruppides ja koos õpetajaga, mida need lõhnad meenutavad ja mis tegelikult purkides (kohv, juust, lõhnaküünlad, kaneel, nelk, äädikas, alkohol jne) on ning arutada, kas neid värve saaks ka ära kasutada toodete disainimisel, müümisel. Visandada ideed paberile. -avastab seoseid, mida varem pole märganud.

Meetodid: individuaaltöö, grupitöö, arutelu, valmiiatuurne maal(id) guašš värvidega, mis iseloomustab lõhna

Õpitulemused: õpilane

- avastab seoseid, mida varem pole märganud
- mõistab, kuidas lõhnad mõjutavad meie visuaalset maailma
- märkab värve ka seal, kus tegelikult lõhnab
- püüab mõista värvi mõju meie alateadvusele
- avastab seoseid, mida varem pole märganud
- mõistab, kuidas lõhnad mõjutavad meie visuaalset maailma
- püüab mõista värvi mõju meie alateadvusele.

4.7. MUL ON MUSTER. Aine faktuur kui kunst; Kaasagne kunst. Installatsioon. (4 tundi)

Ülesanne 1: Luua installatsioon erinevate ainetega täidetud läbipaistvatest anumatest. Iga õpilane peab leidma ühe kaanega anuma ja täitma selle mingi ainega. Komponeerida täidetud anumatest installatsioon. Igaile purgile lisada aine mina-vormis kirjeldus. Dokumenteerida tulemust.

Kodune töö: pildistada (või joonistada veekindla markeriga koopiapaberile) fakture oma ümbrusest (killustik, rohi, paneelid, puutüved, seinad jne). Õpetaja teeb nendest koopiaid.

Ülesanne 2: Valmistada ette tühjad postkaardid. Mõelda välja huvitavamaid formaate ja murdmisviise. Kortsutada välja prinditud lehed, lõigata või rebida need tükkideks ja teha kaadritest postkaardid.

Õpitulemused: õpilane

- õpib teistmoodi vaatama
- märkab oma ümbruses väiksemaid või suuremaid fakte
- paneb tähele erinevate ainete koostist visuaalsest aspektist
- kirjeldab koostise visuaalseid omadusi
- loob ühistööna installatsiooni
- seostab visuaalse uurimuse uue tulemusega (fotost või joonistusest postkaardini).

4.8. ORIGINAAL. Muuseumi või galeriikülastus. (1-3 tundi)

Ülesanne: Küllastada kunstinäitusi:

disaini- ja tarbekunstinäitused, eesti kunsti klassika, kaasaegse kunsti näitused jt Muuseumi ja galeriisid võiks külastada nii tihti kui võimalik; võib kasutada ka erinevate eesti ja maailma muuseumide virtuaaluure ja digikogusid. jaotusmaterjalid ja/või saalitekstid

[Eesti Kunstimuuseumi digikogu](#)

Meetodid: õppekäik ja vestlused, muuseumipoolsed meetodid.

Võimalusel valida haridusprogramm muuseumipedagoogi juhendamisel.

Õpitulemused: õpilane

- puutub kokku originaalteostega
- omandab muuseumiskäimise harjumusi
- saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest.

4.9. ELUS METAFOOR. KONTSEPTSIOON JA KONTEKST. Tähendustega mängimine Kõnekäänud ja metafoorid. Seos kirjandusega. (4 tundi)

Ülesanne: Luua objekt või installatsioon lähtuvalt kõnekäänust või metafoorsest väljendist, kasutades selle otsest, mitte ülekantud tähendust. Sobib nii luule kui proosatekst.

Kõnekäändudest ja metafooridest:

[Ille Rohtlaan, Metafoor Meediatekstis](#)

[Eesti keele käsiraamat Tiina Sarapu](#)

Hans Hemmert'i kodulehekül

www.tiukirsipuu.com Tiiu Kirsipuu kodulehekül

Kunstikeskus.ee intervjuu Tiiu Kirsipuu

Meetodid: vestlus, individuaalöö või õpilase enda korraldatud grupitöö, dokumenteerimine.

Õpitulemused: õpilane

- teab, mis on kontseptsioon ja kontekst
- oskab valida kontseptsiooni teostamiseks kunstivormi ja planeerida tegevust
- on oma ideed teostanud
- oskab teost dokumenteerida.

4.10. TÄRPENTIINI JA SÕRMEGA. Pastelli ja sötetehnika. Kompositsiooni kujundamise põhitingimused. Suhted ja seosed. Ruum, elemendid, kuldlõige, suurussuhted (proportsioonid). Rahvusromantism. (4 tundi)

Tegevused:

Ülesanne 1: Tutvuda pastelli ja sötetehnika ajaloo ja neid tehnikaid kasutavate eesti kunstnikega, (A. Laikmaa, O. Kallis, Kr Raud, R. Kelpman) valmistada õpetaja juhendamisel tehnikaproovid ja nende baasil abstraktsed kompositsioonid.

Ülesanne 2: Luua õpitud tehnikate baasil abstraktsed kompositsioonid geomeetriliste põhikujundite baasil

Eelnevalt visandada kompositsioonid proovipaberile.

Meetodid: individuaaltöö, (õppekäik muuseumisse)

Õpitulemused: õpilane

- oskab erinevaid pastelli- ja söetehnikaid
- teab pastelli- ja söetehnikaid kasutavaid eesti kunstnikke
- omab ülevaadet (pildi)kompositsiooni kujundamise põhitõdedest geomeetriliste põhikujundite abil
- mõtleb ruumi ja kompositsiooni elementide ning elementide omavaheliste suhete üle
- tunneb pastelli- ja söetehnika ajalugu
- õpib üheaegselt kompositsiooniga pastelli- ja söetehnikat.

4.11. VÕLUVAHEND VESI. AKVARELLTEHNIK. Arv- ja kohasuhted kompositsioonis (hulk, territoorium/formaat). (4 tundi) „**MAAKODU HÄÄLED**” mitme õpitud tehnikaga töö (segatehnika).

Ülesanne 1: Tutvuda akvarellitehnika ajaloo ja tehnikat kasutavate eesti kunstnikega, (E.Wiiralt, L. Mei, A. Vabbe, K. Pärsimägi), valmistada õpetaja juhendamisel tehnikaproovid.

Luu õpitud tehnikate baasil akvarellmaal teemal: „Maakodu hääled”. (+segatehnika)

Meetod: individuaaltöö

Õpitulemused: õpilane

- oskab erinevaid akvarellitehnikaid (graafiline, “siidine”, “villane”, soolane jne)
- teab akvarellitehnikaid kasutavaid eesti kunstnikke
- oskab organiseerida pildipinda lähtuvalt elementide asukohast
- mõtleb kompositsioonelementide hulga ja asukohtade üle pinnal
- tunneb akvarellitehnika ajalugu
- õpib üheaegselt kompositsiooniga akvarellitehnikat.

4.12. TUNDLIKUD PIIRID; Segatehnika; Kompositsioon suurtest vormidest ja piirjoontest (4 tundi) Kunstnik MARK ROTHKO Teoste tundmaõppimine

Ülesanne: Maalida segatehnikas pilt, kus on kasutatud suuri vorme ja tundlikke piire. Valida värvitoone, mida õpilane varem pole tavapärast kasutanud.

Meetodid: individuaal- või grupitöö.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb kunstnik Mark Rothko teosid
- oskab komponeerida suurte lihtsate pindade abil
- kasutab harjumatuid värvikompositsioone
- valdab õlipastelli ja akrüül/guaši segatehnikat.

4.13. KÕRGE MAAL; RELJEEFNE MAAL; AKRÜÜL. (YVES KLEINI TEOSED); „**VEEALUNE MAAILM**” või „**JÄLJED RANNAL**”. (4 tundi)

Ülesanne: Luua ühevärviline reljefne maal. Joonistada kavand, kleepida selle alusel detailid kompositsiooniks, lasta liimil kuivada ja värvida töö akrüülvärviga üle. Tutvustada oma tööd klassile (miks valisin just need detailid, värvid ja kompositsiooni jne).

Meetodid: individuaal- või grupitöö, esitlus.

Õpitulemused: õpilane

- tunneb kunstnik Yves Kleini teoseid
- oskab luua reljefset maali/kompositsiooni Yves Kleini eeskujul
- piirab värvikasutust.

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja

kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad.

4.14. GOOTI JA ROMAANI STIIL: stiilile omased tunnused, olulisemad kunstnikud.

4.15. EESTI KUNSTNIKUD: Nikolai Triik, Oskar Kallis, Konrad Mägi, Peet Aren , Rihard Uutmaa, Kristjan Raud, Märt Laarman.

SÜMBOLISM, IMPRESSIONISM, EKSPRESSIONISM, GEOMEETRILINE

KONSSTRUKTIVISM – 20.saj Eesti kunsti mõjutajad. Põhjamaise maastiku jõulise, mehise ja dekoratiivse ilu kujutamine.

Maalimine guaššvärvidega: valida „Kalevipoeg laudu toomas” või ka Leigri tegemisi või mõne teise vägilase tegemisi looduses. Eelneb visandite tegemine naturist kaasõpilastest.

Õpitulemused: õpilane

- proportsioonide kujutamine tegelasel
- teab Eesti kunstnikke
- julgeb kujutada „mehiselt”
- segada uusi toone
- suudab eristada maalides esiplaani ja tagaplaani (soojad-külmad toonid).

4.16. ŠRIFTI KUNST MUUTMINE RUUMILISEKS ja tekitada langev vari ning omavari. Kasutada guaššvärve.Reklaamikunsti trikid sõnumi esiletõstmiseks.

Õpitulemused: õpilane

- oskab tõsta esile olulist
- kujutada ruumiliselt.

4.17. VIKINGID; kasutatud ornamendid.

4.18. WIIRALT. Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad.

Lua graafiliselt tušši ja sulega illustratsioon muistendile (ka Juhan Jaigi”Võrumaa jutud”).

Õpitulemused: õpilane

- arendab oma fantaasiamaailma
- loob uue teose
- oskab edastada olulisemat
- oskab kasutada graafilisi pindu ja väljendusvahendeid.

4.19. RENESSANS; Leonardo da Vinci, sümmeetria, asümmeetria.

Ülesanne: luua „figuraalne kompositsioon „Püha õhtu söömaaeg”ajastule iseloomulikud värvid, kuid sisu ja sõnum leida kaasaja maailmast. Guašš.

Õpitulemused: õpilane

- püüab mõelda „laiemalt”
- edastada sõnumit tänapäevaselt
- kasutada töös sümmeetriat või asümmeetriat kas värvide või kompositsiooni elementide nihutamisega.

4.20. ARHITEKTUUR; PERSPEKTIIV; Kiriku konstrueerimine kahe pagupunktiga; vari, omavari; kollaaž.

Õpitulemused: Õpilane

- katsetab kahe pagupunkti abil luua oma hoonet
- mõtleb valguse langemise suunale (aasta ja päevaaeg).

4.21. KUBISTLIK, GEOMEETRILINE KUNST; GEOMEETRILISTEST KUJUNDITEST portree LOOMINE; kubistlikud kunstnikud PABLO PICASSO; PAUL CESANNE, JAAN VAHTRA, ARNOLD AKBERG.

Ülesanne: luua kubistlik autoportree (kas linnamaastiku taustal, raamatuga, viiuliga...) guaššmaalina.

Õpitulemused: Õpilane

- teab kubistliku stiilile omaseid jooni ja oskab oma töös neid kasutada
- oskab kujutada portreed
- oskab jälgida proportsioone
- oskab kasutada värve oma iseloomujooni tundes.

4.22. KOMPOSITSIOON fotodest (prinditud). **KOLLAAŽINA**

„Minu HIIUMAA LOODUS” raamituna küüditriipudega (guašš); pealkiri tööle ja sõnum, kujuneb kasutatud piltide põhjal. Kompositsioon sümmeetriline.

Õpitulemused: õpilane

- oskab edastada sõnumit
- teab, mis on sümmeetria ja ...
- kompositsiooni tasakaal

4.23. MUSTER, pöördmusteri loomine kuusnurkse žablooni abil.

Ülesandeks on luua muster, kus kasutatud vastandvärve. Vilt- ja värvipliatsid

Õpitulemused: õpilane

- oskab žablooni kasutades luua mustri.

4.24. VITRAAŽ; Eesti vitraažikunst, Dolores Hoffmann.

Ülesanne: vitraaži loomine musta ja värvilise paberiga, et kaunistada koolimaja aknaid jõulude ajal.

Õpitulemused: õpilane

- oskab luua oma tööga meeleolu pühadel
- teab, kuidas sünnib vitraaž.